

[Alvilda Larsen.]

de uholdbare tilstande: at gældende lov, vedtaget af de lovgivende myndigheder, saboteres, hvad regeringen og dens politik til syvende og sidst har ansvaret for?

I 1951 fremkom Danmarks Lærerforening med en beregning af, hvad der skulle til for at gennemføre 1937-loven, og heri nævner man, at en ajourføring pr. 1949 ville betyde et skolebyggeri til 800 mill. kr.; det ville det koste at gennemføre 1937-lovens krav. Hertil kommer det stigende antal børn i skolerne, som skaber et yderligere behov for lokaler. Man tager 1960 som skæringspunkt og kommer så til det resultat, at det medfører en yderligere udgift på 550 mill. kr., hvis man skulle bygge det nødvendige antal skoler. Altså — for 1 350 mill. kr. eller for 150 mill. kr. årlig i 9 år skulle der bygges, hvis man skulle afhjælpe manglen på skoler.

Et ministerielt udvalg, som i 1952 skulle undersøge byggesituationen for skolerne — nok mere vedrørende byggeriets art og priser end i retning af at søge at nå frem til en plan til afhjælpning af selve manglen på byggeri — kom til det resultat, at der på det tidspunkt manglede 6 103 klasseværelser, 1 861 gymnastiksale, 1 394 sløjdlokaler og 1 279 skolekøkkener. Disse tal findes i en beregning, som bladet „Folkeskolen“ derefter foretog i 1953. Der er til det byggeri, som folkettinget mener er nødvendigt, hvis skolen skal kunne opfylde de krav, der stilles til den, i året 1949—50 bevilget 31 mill. kr., i 1951—52 40 mill. kr. og i 1952—53 42 mill. kr. — det sidste tal blev dog vistnok forhøjet til 70 mill. kr.; men disse tal fortæller os, at man er langt fra de 150 mill. kr., der årlig skulle bygges skoler for. Bevillingerne svarer til ca. 2 pct. af statens samlede anlægsudgifter. Jeg vil i denne forbindelse gerne bede om tilladelse til at citere af bladet „Københavns Kommuneskole“s redaktionelle artikel om dette spørgsmål den 24. august 1951; det hedder dér:

„40 millioner og mindre end 2 pct. af hele puljen er, hvad et land, der almindeligvis ønsker sig prist for sit høje kulturelle stade, mener at kunne ofre på nye undervisningslokaler til den opvoksende ungdom.

Danmark befinder sig i en oprustnings-

og nedskæringsperiode, og det er sagt, at alle må være med til at bære byrderne. Men i et kulturdemokrati må det være således, at hele det område, der omfatter den opvoksende ungdom, dens undervisning og opdragelse, må være det, der rammes sidst og mindst.“

Følgerne af de ydre vanskeligheder, som jeg har omtalt her, er netop den for høje klassekvotient, og hvad deraf følger: manglende faglokaler, delt skoletid, undervisning i uegnede lokaler, vagabondering o. s. v.

I Københavns kommune mærkes manglen på skoler også i uhyggelig grad. Af årsberetningen for Københavns kommune for 1953—54 fremgår det, at der — når man ser bort fra de skoler, der overhovedet mangler — findes 80 skolebarakker, de kaldes pavilloner — det lyder lidt finere — og i de 80 barakker var der 121 klasseværelser, 25 gymnastiksale og 6 sløjdlokaler. Barakker kan være meget gode, ganske vist, men i det store og hele er kvaliteten for ringe. Endvidere har vi i København 8 særskoler; deraf de 5 fra før 1900, 1 er opført i 1903 og 1 har til huse i en barak; kun en eneste er opført til sit egentlige formål i 1934. De øvrige særskoler holder til i gamle, mange gange uegnede, tilfældige lokaler.

Man roser sig i København af den særundervisning, der findes. Meget er nået — og det er nået ved den enkelte lærers og den enkelte leders indsats — men de ydre rammer og vilkår burde der sørges bedre for.

Når skolemanglen fremhæves i diskussioner med ansvarlige repræsentanter for myndighederne, indrømmes det fra denne side, at kendskabet til manglen er tilstede, og at der burde bygges mere — men længere kommer man heller ikke. Mon tiden ikke er inde til, at der gives et svar fra undervisningsministeren, fra regeringen, på, hvordan og hvornår man vil løse problemet med skolemanglen? Har man en regulær plan for, hvordan skolebyggeriet skal foregå og skride fremad nu?

Den eneste undskyldning for det manglende skolebyggeri, der har været forsøgt, har været denne: ja, men manglen er mest iøjnefaldende netop nu, da de store fødselsårsgange er der; engang efter 1960 vil børne-